

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра української мови і літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ Н. І. Василькова
5 вересня 2018 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
НОВІТНІ НАПРЯМИ СУЧАСНОГО ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА

Ступінь магістра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 014 «Середня освіта»

014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

освітня програма Українська мова і література

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Гурдуз Андрій Іванович, доцент кафедри української мови і літератури, кандидат філологічних наук, доцент

Програму схвалено на засіданні кафедри української мови і літератури
Протокол від “29” серпня 2018 року № 1

Завідувач кафедри
української мови і літератури _____ (Філатова О. С.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету

Протокол від «05» вересня 2018 року
Голова навчально-методичної комісії університету _____ Василькова Н. І.

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Новітні напрями сучасного літературознавства» складена Гурдузом А. І. відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності 014 Середня освіта, предметна спеціалізація 014.01 Середня освіта (Українська мова і література).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є генетичні, генетико-контактні зв'язки й типологічні сходження в національних, зональних і регіональних літературних системах у масштабі світової літератури.

Міждисциплінарні зв'язки: комплекс літературознавчих і мовознавчих дисциплін, історія, етнографія, психологія, філософія.

Програма навчальної дисципліни складається з 3 кредитів:

Кредит 1. Постмодерністичні тенденції розвитку літературознавства.

Кредит 2. Інтертекстуальність, інтермедіальність як спосіб існування культури.

Кредит 3. Нео- і квазіміфологія: специфіка досліджень.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Новітні напрями сучасного літературознавства» є системно ознайомити студентів з теорією і практикою компаративних досліджень, навчити самостійно проводити порівняльні студії різних рівнів.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни "Новітні напрями сучасного літературознавства" є вдосконалювати вміння студентів аналізувати й зіставляти художні твори та явища всього жанро-видового спектру; забезпечити максимально повне володіння студентами фактичним матеріалом з курсу, а також їх термінологічну грамотність; спрямовувати увагу на ознайомлення з творчістю кращих вітчизняних майстрів художнього перекладу; формувати вміння та навички практики наукової роботи студентів під час виконання ними рефератів і доповідей з питань, відведених на самостійне опрацювання, тощо; розвивати художній смак і творчу уяву студентів.

Передумови для вивчення дисципліни: обізнаність із предметною галуззю та розуміння професійної діяльності; вміння здійснювати аналіз художніх творів жанро-видового спектру, оперувати сучасним категоріально-термінологічним апаратом літературознавства; знання найважливіших літературознавчих вітчизняних і зарубіжних наукових шкіл. Курсу «Історія української літератури: художні стратегії в сучасній українській літературі» властиві зв'язки з теоретичними та спеціальними теоретичними курсами загального фундаментального та професійного циклу – «Методологія та організація наукових досліджень», «Історія української літератури», «Історія світової літератури», «Теорія літератури», «Новітні напрями сучасного літературознавства».

– Робоча програма навчальної дисципліни складається з 3-х кредитів.

Результати навчання:

- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- уміння оперувати сучасним категоріально-термінологічним апаратом літературознавства; знання найважливіших філологічних вітчизняних і зарубіжних наукових шкіл;
- здатність демонструвати знання сучасної наукової парадигми в галузі філології та динаміки її розвитку;
- здатність проведення досліджень на належному рівні.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими *компетентностями*:

I. Загальні компетентності:

- Здатність до навчання.
- Здатність працювати самостійно, готовність удосконалювати й розвивати свій інтелектуальний та загальнокультурний рівень.
- Здатність до аналізу і синтезу.
- Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- Здатність застосовувати знання на практиці.

II. Фахові компетентності:

- Здатність поглиблено опанувати ключові положення теорії й методології сучасного порівняльного вивчення літературно-мистецьких явищ.
- Уміння визначати особливості розвитку світового й українського порівняльного літературознавства.
- Здатність володіти навичками роботи з різноманітним фактичним матеріалом у межах компаративного дослідження.
- Уміння кваліфікувати історично оптимальний підхід до дослідження в компаративістиці.
- Знання специфіки контакт-генетичного підходу в компаративістиці.
- Знання специфіки роботи в руслі типологічної студії.
- Володіння навичками дослідження літератури в системі інших видів мистецтв і духовно-творчої діяльності людини.
- Знання засад і закономірностей розвитку імагології, етноімагології.
- Уміння аналізувати різновиди традиційних структур та особливості їх культурологічного функціонування.
- Уміння володіти навичками самостійно обґрунтовувати й здійснювати різнорівневе компаративне дослідження літературних творів і творів інших видів мистецтв.
- Уміння аналізувати українську літературну систему певної доби у відповідному світовому літературно-мистецькому контексті.
- Знання специфіки і тенденцій розвитку українських і зарубіжних компаративістичних праць кінця ХХ – початку ХХІ ст.
- Здатність формулювати методологічні пріоритети українського та зарубіжного літературознавства.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин/3 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Кредит 1. Постмодерністичні тенденції розвитку літературознавства

Тема 1. Парадигми літературної компаративістики і динаміка завдань. Спектр імагологічних студій. Етноімагологія. Саморефлексія літератури.

Тема 2. Постструктуралізм і деконструкція. Прояви рецептивної естетики.

Тема 3. Постколоніальна критика. Наратологія. Поняття екокрітики.

Кредит 2. Інтертекстуальність, інтермедіальність як спосіб існування культури.

Тема 4. Інтертекстуальність, інтермедіальність. „Цитатне мислення”. Автотекстуальність.

Тема 5. Література в умовах мультимедіаекспансії: трансформації. Медіароман. Інтерактивна проза. Гіперлітература, мережература. Переосмислення комунікативної ситуації, явища художності. Контекстуалісти і неконтекстуалісти.

Кредит 3. Нео- і квазіміфологія: специфіка досліджень.

Тема 6. Художня полівалентність легендарно-міфологічної структури і процеси культурологічної трансформації. Авторський міф як проблема. Нові принципи утопії й антиутопії.

Тема 7. Канони масової літератури. Фанфікшн: нова літературна реальність і „кінець” постмодернізму.

Тема 8. Принципи вивчення національної літератури в системі світової. Упровадження елементів технологій сучасного літературознавства в сучасній середній школі.

1. Гурдуз А. Сучасна літературна компаративістика: теорія і практика : навч.-метод. посіб. для студ. вищих навч. закладів. – Миколаїв : Іліон, 2017. – 154 с. (5 прим. у бібл.).
2. Гурдуз А. Компаративістика і літературний процес : навч.-метод. посіб. для студ. вищих навч. закладів / А. Гурдуз. – Миколаїв : Іліон, 2017. – 244 с. (5 прим. у бібл.).
3. Гурдуз А. Літературна компаративістика: навч.-метод. посібник для студентів вищих навч. закладів. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П.Могили, 2008. – 72 с. (15 прим. у бібл.).
4. Гурдуз А. Традиційні структури в літературі: навч.-метод. рекомендації до вивчення курсу “Літературна компаративістика”. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П.Могили, 2008. – 68 с. (10 прим. у бібл.).
5. Гурдуз А. Українська література в контексті світового літературного процесу: наук.-метод. рекомендації до вивчення курсу “Історія української літератури кінця ХІХ - початку ХХ ст.”. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П.Могили, 2008. – 60 с. (10 прим. у бібл.).
6. Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Новітні напрями сучасного літературознавства». – URL : <https://mnu.mk.ua/course/index.php?categoryid=257> .

Рекомендована література

Базова

1. Будний В. Порівняльне літературознавство / Василь Будний, Микола Ільницький. – К. : ВД „Києво-Могилянська академія”, 2008. – 430 с. (2 прим. у бібл.).
2. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство та культурологія / П. Баррі ; [пер. з англ.]. – К. : Смолоскип, 2008. – 360 с.
3. Безпечний І. Теорія літератури / І. Безпечний. – К. : Смолоскип, 2009. – 388 с.
4. Галич О. Теорія літератури / О. Галич, В. Назарець, Є. Васильєв. – К. : Либідь, 2001. – 448 с.
5. Домбровський В. Українська стилістика і ритміка. Українська поезика / В. Домбровський. — Дрогобич : Відродження, 2008. – 488 с.
6. Енциклопедія постмодернізму / [за ред. Ч. Енквіста, В. Е. Тейлора]. – Пер. з англ. – К. : Основи, 2003. – 504 с.
7. Іванишин В. Тезаурус до курсу «Теорія літератури». – Дрогобич : Відродження, 2008. – 112 с.
8. Зубрицька М. Homo legens: читання як соціокультурний феномен. – Л. : Літопис, 2004. – 352 с.
9. Лановик З. Hermeneutica Sacra. Монографія / З. Лановик. – Тернопіль: Ред.-вид. відділ ТНПУ, 2006. – 587 с.
10. Іванишин П. Критика і метакритика як основа літературності : монографія. – К. : ВЦ “Академія”, 2012. – 288 с.
11. Генералюк Л. Універсалізм Шевченка: Взаємодія літератури і мистецтва / Леся Генералюк. – К. : Наукова думка, 2008. – 544 с.
12. Гурдуз А. Міфопоетична парадигма в українській та західноєвропейській “прозі про землю” кінця ХІХ - першої третини ХХ ст.: моногр. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П.Могили, 2008. – 216 с.
13. Дюришин Д. Межлитературные общности как конкретизация закономерностей мировой литературы // Проблемы особых межлитературных общностей / под ред. Д.Дюришина. – М. : Наука: Восточная лит., 1993. – С.9-63.
14. Дюришин Д. О европейских межлитературных центризмах // Россия, Запад, Восток: Встречные течения: К 100-летию со дня рожд. акад. М.П.Алексеева. – СПб.: Наука, 1996. – С.269-276.
15. Дюришин Д. Теория сравнительного изучения литературы: пер. со словац. – М.: Прогресс, 1979. – 320 с.
16. Лімборський І.В. Європейське та українське Просвітництво: незавершений проект? Реінтерпретація канону: спроба компаративного аналізу літературних парадигм. – Черкаси, 2006. – 364 с.
17. Матвіїшин В.Г. Україно-французькі літературні зв'язки ХІХ - поч. ХХст. – Львів, 1989. – 168 с.
18. Неупокоева И.Г. История всемирной литературы. Проблемы системного и сравнительного

анализа. – М.: Наука, 1976. – 359 с.

19. Нямцу А. Основы теории традиционных сюжетов. – Черновцы: Рута, 2003. – 80 с.
20. Українська література в загальнослов'янському і світовому літературному контексті: В 5 т. / АН УкрРСР. Ін-т літ. ім. Т.Г.Шевченка. – К.: Наук. думка, 1987–1991.
21. Традиційні сюжети та образи: Монографія / Автор проекту й упоряд.: А.Р.Волков. – Чернівці: Місто, 2004. – 442 с.
22. Фатеева Н.А. Контрапункт интертекстуальности, или Интертекст в мире текстов. – М.: Агар, 2002. – 280 с.
23. Філатова О. Рольова гра автора, або Маска блазня як можливість бути іншим для інших // Науковий вісник Миколаївського державного університету: зб. наук. пр. ; [за ред. М.І. Майстренко]. — Вип. 4.7. — Миколаїв : МДУ імені В. О. Сухомлинського, 2011. — С. 106—111.

Допоміжна

Наукова та методична література

1. Гурдуз А.І. Амплітуда переосмислення образу єдиного в літературі ХХ - першого десятиліття ХХІ ст. // Новітня філологія. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. П.Могили, 2010. – № 37. – С. 99-115.
2. Гурдуз А.І. Античний міф очима Кортасара і Борхеса (на матеріалі творів “Царі” і “Дім Астеріона”) // Зарубіжна література в школах України. – 2007. – № 8. – С.41-43.
3. Гурдуз А. Інтертекстуальність і гіпертекст: проблеми теорії і практики // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2007. – № 4. – С.67-72.
4. Гурдуз А.І. Літературна мінотавріана ХХ - початку ХХІ ст. // Зарубіжна література в школах України. – 2009. – № 1 – С.13-17; № 6. – С.51-56.
5. Гурдуз А.І. Літературно-мистецька вампіріяда другої половини ХХ - першого десятиліття ХХІ століть: інтрига переосмислення // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О.Сухомлинського : зб. наук. праць. Серія „Філологічні науки” / за ред. В.Д.Будака, М.І.Майстренко. — Миколаїв : МНУ ім. В.О.Сухомлинського, 2013. — Вип. 4.12 (96). — С. 64-72.
6. Гурдуз А.І. Мешап-проза: історія гри з історією // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О.Сухомлинського : зб. наук. праць. Серія „Філологічні науки” / за ред. В.Д.Будака, М.І.Майстренко. — Миколаїв : МНУ ім. В.О.Сухомлинського, 2013. – Вип. 4.11 (90). – С. 44-48.
7. Гурдуз А. Міф і міфологічний фактор у літературі: (Загальнотеоретичні проблеми студіювання) // Укр. мова й літ. в серед. школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2004. – № 3. – С.120-126.
8. Гурдуз А.І. Міфопоетика літературного твору та міфопоетична парадигма: теоретичний аспект // Зарубіжна література в школах України. – 2006. – № 6. – С.57-59
9. Гурдуз А.І. Міфопоетика роману Еміля Золя “Земля” // Зарубіжна література в школах України. – 2005. – № 9. – С.11-13.
10. Гурдуз А.І. Міфопоетична парадигма в романі Томаса Гарді “Тесс із роду д’Ербервіллів”: контури біблійних моделей // Зарубіжна література в школах України. – 2005. – № 8. – С.10-14.
11. Гурдуз А. Повість М. Коцюбинського “Тіні забутих предків” і роман К.Гамсуна “Пан” у порівняльно-типологічному висвітленні // Слово і Час. – 2003. – № 11. – С.40-44.
12. Гурдуз А.І. Постійність рухливого: ізоморфізм ключових традиційних образів і мотивів у літературі // Зарубіжна література в школах України. – 2009. – № 9.
13. Гурдуз А.І. Рей Бредбері, Ернест Хемінгуей і машина до Кіліманджаро // Зарубіжна література в школах України. – 2008. – № 3. – С. 12-13.
14. Гурдуз А. Світова літературна компаративістика: етапи розвитку // Укр. мова й літ. в серед. школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2005. – № 2. – С.114-120.
15. Гурдуз А. Українська літературна компаративістика: етапи розвитку // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2005. – № 6. – С.90-98.
16. Гурдуз А. Чи існує єдина світова література? (Літературні системи: проблеми й дискусії) // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2008. –

№ 3. – С.84-88.

17. Фрай Н. Архетипний аналіз: теорія мітів // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М.Зубрицької. – Львів: Літопис, 2002. – С.142-172.
18. Астаф'єв О. Інтертекстуальність як літературна стратегія // Дивослово. – 2000. – № 2. – С. 5-7.
19. Бульвінська О.І. Інформаційне суспільство і література: перспективи співіснування // Зарубіжна література в навчальних закладах. – 2004. – № 6. – С.7-10.
20. Одаренко О. Простір розгалужених шляхів: знайомство з гіперлітературою // Всесвіт. – 2003. – № 9-10. – С.161-168.

Довідкова література

1. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. – Чернівці : Золоті литаври, 2001. – 636 с.
2. Лесин В. М. Словник літературознавчих термінів / В. М. Лесин, О. С. Полинєць. – К. : Рад. шк., 1971. – 486 с.
3. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / [авт.-уклад. Ю. І.Ковалів]. – Т.1. – К. : Академія, 2007. – 608 с.
4. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / [авт.-уклад. Ю. І.Ковалів]. – Т. 2. – К. : Академія, 2007. – 624 с.

Електронні ресурси

- <http://lib.ru/CULTURE/ILIN/poststrukt.txt>)
- http://www.gumfak.ru/teoriya_liter.shtml
- <http://kaftip.narod.ru/AHT.html#B>
- <http://narratology.at.ua/load/3>
- <http://www.elenakosilova.narod.ru/studia2/gadamer2.htm>
- http://bookz.ru/authors/fridrih-gegel_/gegelf01/page-2-gegelf01.html
- <http://lib.ru/CULTURE/ILIN/poststrukt.txt>

Інформаційні ресурси

1. Посилання на сайт викладача: <https://mnu.mk.ua/course/index.php?categoryid=257>.
2. Підручники:
 - 2.1. Будний В. Порівняльне літературознавство / Василь Будний, Микола Ільницький. – К. : ВД „Києво-Могилянська академія”, 2008. – 430 с. (2 прим. у бібл.).
 - 2.2. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство та культурологія / П. Баррі ; [пер. з англ.]. – К. : Смолоскип, 2008. – 360 с.
3. Електронні підручники, статті:
 - Гурдуз А. Літературна компаративістика: навч.-метод. посібник для студ. вищих навч. закладів. Миколаїв: вид-во МДГУ ім. П.Могили, 2008. 72 с. URL : <http://lib.chdu.edu.ua/index.php?m=2&b=266>.
 - Гурдуз А. Традиційні структури в літературі: навч.-метод. рекомендації до вивчення курсу “Літературна компаративістика”. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П.Могили, 2008. – 68 с. – URL : <http://lib.chdu.edu.ua/index.php?m=2&b=265>.
 - Гурдуз А. Міфопоетична парадигма в українській та західноєвропейській “прозі про землю” кінця ХІХ - першої третини ХХ ст. – Миколаїв: вид-во МДГУ ім. П.Могили, 2008. – 216 с. . – URL : <http://lib.chdu.edu.ua/index.php?m=9&b=20>.
 - Гурдуз А.І., Чорна О.Б. Нава Володимира Арєнева: своєрідність інтерпретації в повісті „Бісова душа, або Заклятий скарб” // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О.Сухомлинського : зб. наук. праць. Сер. Філологічні науки / за ред. В.Д.Будака, М.І.Майстрєнко. – Миколаїв, 2012. – Т. 4. Вип. 4.9. – С. 48-54. – URL : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvmdu/Fil/2012_9/11.htm.
 - Гурдуз А.І. Образ і комплекс Франкенштейна в романах Брайана Олдісса і Юрія Смолича / А.І.Гурдуз, К.І.Здорєнко // URL: http://www.bdpu.org/scientific_published/ukr_lit_2008/Gurduz_Zdorenko/document_view.
 - Гурдуз А.І., Федорова О.А. Перегляд літературознавчих стереотипів: поетика „уєссєкських романів” Томаса Гарді // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені

В.О.Сухомлинського : зб. наук. праць / за ред. М.І.Майстренко. – Миколаїв : МДУ імені В.О.Сухомлинського, 2010. – Вип. 6. Філологічні науки. – С. 4-7. – URL : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvmdu/Fil/2010_6/1.htm.

- Гурдуз А. Під знаком Ф.Шиллера: доля однієї української драми // Матеріали Третьої міжнар. наук.-практ. Інтернет-конфер. “Діалог мов – діалог культур. Україна і світ” (Ludwig-Maximilians-Universität, Fakultät für Sprach- und Literaturwissenschaften Department II Slavische Philologie, München, 1-4 листопада 2012 р.). – URL : <http://www.ukrainistik-konferenz.slavistik.lmu.de/wp-content/uploads/Andrij-Gurduz.pdf>.
- Гурдуз А.І., Сорокіна М.О. Поема Вікторії Шуліко „Атлантида”: традиція і новаторство у звертанні до легендарно-міфологічної структури // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О.Сухомлинського : зб. наук. праць. Серія „Філологічні науки” / за ред. В.Д.Будака, М.І.Майстренко. – Миколаїв : МНУ імені В.О.Сухомлинського, 2012. – Т. 4. Вип. 4.10. – С. 59-62. – URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvmdu/Fil/2012_10/13.htm.
- Гурдуз А.І., Крученко Е.А. Путь Минотавра в русской литературе II половины XX - начала XXI веков // Новітня філологія.– Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. П.Могили, 2009. – № 13. – С. 72-81 . – URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nevfil/2010_13/13-9.pdf.
- Гурдуз А.І. Типологія міфопоетичних технік в українській та західноєвропейській “прозі про землю” кінця XIX - I третини XX ст.: аспект рецепції біблійного матеріалу // Наукові праці / Миколаїв. держ. гуманіт. ун-т ім. П.Могили. – Т. 59. Вип. 46. Філологія. – Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. П.Могили, 2006. – С. 126-129. – URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Npchdu/FL/2006_46/46-25.pdf.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен.

5. Засоби діагностики успішності навчання: контрольні роботи, усне й письмове опитування, підготовка студентами доповідей, захист рефератів, тестування.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра української мови і літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ Н. І. Василькова
5 вересня 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
НОВІТНІ НАПРЯМИ СУЧАСНОГО ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА

Ступінь магістра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 014 «Середня освіта»

014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

освітня програма Українська мова та література

2018–2019 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Новітні напрями сучасного літературознавства» для студентів галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014 «Середня освіта» 014.01 Середня освіта (Українська мова і література).

Розробник: Гурдуз Андрій Іванович, доцент кафедри української мови і літератури, кандидат філологічних наук, доцент _____ (Гурдуз А. І.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української мови і літератури
Протокол № 01 від «29» серпня 2018 р.

Завідувач кафедри _____ (Філатова О. С.)

«29» серпня 2018 р.

1. Опис навчальної дисципліни (денна / заочна форма навчання)

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-кваліфікаційний рівень (ступінь)	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна / заочна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна / <u>Варіативна</u>	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – проект «Трансформації літератури в умовах мультимедіаекспансії».	Спеціальність 014 «Середня освіта» 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)	<i>Рік підготовки:</i>	
		2	
Загальна кількість годин – 90	014.01 Середня освіта (Українська мова і література)	<i>Семестр</i>	
		4	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 8	Ступінь: магістр	<i>Лекції</i>	
		6	
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		6	
		<i>Лабораторні</i>	
		-	-
<i>Самостійна робота</i>			
		78	

Мова навчання – українська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для заочної форми навчання – 10 год. – аудиторні заняття, 80 год. – самостійна робота (11,1 % / 89,9 %).

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та результати навчання

Мета: системно ознайомити студентів з теорією і практикою компаративних досліджень, навчити самостійно проводити порівняльні студії різних рівнів.

Завдання: вдосконалювати вміння студентів аналізувати й зіставляти художні твори та явища всього жанро-видового спектру; забезпечити максимально повне володіння студентами фактичним матеріалом з курсу, а також їх термінологічну грамотність; спрямовувати увагу на ознайомлення з творчістю кращих вітчизняних майстрів художнього перекладу; формувати вміння та навички практики наукової роботи студентів під час виконання ними рефератів і доповідей з питань, відведених на самостійне опрацювання, тощо; розвивати художній смак і творчу уяву студентів.

Передумови для вивчення дисципліни: обізнаність із предметною галуззю та розуміння професійної діяльності; вміння здійснювати аналіз художніх творів жанро-видового спектру, оперувати сучасним категоріально-термінологічним апаратом літературознавства; знання найважливіших літературознавчих вітчизняних і зарубіжних наукових шкіл. Курсу «Історія української літератури: художні стратегії в сучасній українській літературі» властиві зв'язки з теоретичними та спеціальними теоретичними курсами загального фундаментального та професійного циклу – «Методологія та організація наукових досліджень», «Історія української літератури», «Історія світової літератури», «Теорія літератури», «Новітні напрями сучасного літературознавства».

– Робоча програма навчальної дисципліни складається з 3-х кредитів.

Результати навчання:

- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- вміння оперувати сучасним категоріально-термінологічним апаратом літературознавства; знання найважливіших філологічних вітчизняних і зарубіжних наукових шкіл;
- здатність демонструвати знання сучасної наукової парадигми в галузі філології та динаміки її розвитку;
- здатність проведення досліджень на належному рівні.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими *компетентностями*:

I. Загальні компетентності:

- Здатність до навчання.
- Здатність працювати самостійно, готовність удосконалювати й розвивати свій інтелектуальний та загальнокультурний рівень.
- Здатність до аналізу і синтезу.
- Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- Здатність застосовувати знання на практиці.

II. Фахові компетентності:

- Здатність поглиблено опанувати ключові положення теорії й методології сучасного порівняльного вивчення літературно-мистецьких явищ.
- Уміння визначати особливості розвитку світового й українського порівняльного літературознавства.
- Здатність володіти навичками роботи з різноманітним фактичним матеріалом у межах компаративного дослідження.
- Уміння кваліфікувати історично оптимальний підхід до дослідження в компаративістиці.
- Знання специфіки контактено-генетичного підходу в компаративістиці.
- Знання специфіки роботи в руслі типологічної студії.
- Володіння навичками дослідження літератури в системі інших видів мистецтв і духовно-

творчої діяльності людини.

- Знання засад і закономірностей розвитку імагології, етноімагології.
- Уміння аналізувати різновиди традиційних структур та особливості їх культурологічного функціонування.
- Уміння володіти навичками самостійно обґрунтовувати й здійснювати різнорівневе компаративне дослідження літературних творів і творів інших видів мистецтв.
- Уміння аналізувати українську літературну систему певної доби у відповідному світовому літературно-мистецькому контексті.
- Знання специфіки і тенденцій розвитку українських і зарубіжних компаративістичних праць кінця XX – початку XXI ст.
- Здатність формулювати методологічні пріоритети українського та зарубіжного літературознавства.

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Постмодерністичні тенденції розвитку літературознавства

Тема 1. Парадигми літературної компаративістики і динаміка завдань. Спектр імагологічних студій. Етноімагологія. Саморефлексія літератури.

Тема 2. Постструктуралізм і деконструкція. Прояви рецептивної естетики.

Тема 3. Постколоніальна критика. Наратологія. Поняття екокритики.

Кредит 2. Інтертекстуальність, інтермедіальність як спосіб існування культури.

Тема 4. Інтертекстуальність, інтермедіальність. „Цитатне мислення”. Автотекстуальність.

Тема 5. Література в умовах мультимедіаекспансії: трансформації. Медіароман. Інтерактивна проза. Гіперлітература, мережература. Переосмислення комунікативної ситуації, явища художності. Контекстуалісти і неконтекстуалісти.

Кредит 3. Нео- і квазіміфологія: специфіка досліджень.

Тема 6. Художня полівалентність легендарно-міфологічної структури і процесу культурологічної трансформації. Авторський міф як проблема. Нові принципи утопії й антиутопії.

Тема 7. Канони масової літератури. Фанфікшн: нова літературна реальність і „кінець” постмодернізму.

Тема 8. Принципи вивчення національної літератури в системі світової. Упровадження елементів технологій сучасного літературознавства в сучасній середній школі.

4. Структура навчальної дисципліни

4.2. Денна / заочна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усьо- го	у тому числі				
л		п	лаб	інд	ср	
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Постмодерністичні тенденції розвитку літературознавства						
Тема 1. Парадигми літературної компаративістики і динаміка завдань. Спектр імагологічних студій. Етноімагологія. Саморефлексія літератури.	10	1	1			8
Тема 2. Постструктуралізм і деконструкція. Прояви рецептивної естетики.	9	1				8
Тема 3. Постколоніальна критика. Наратологія. Поняття екокрітики.	11		1			10
Усього за кредит 1	30	2	2			26
Кредит 2. Інтертекстуальність, інтермедіальність як спосіб існування культури.						
Тема 4. Інтертекстуальність, інтермедіальність. „Цитатне мислення”. Автотекстуальність.	15	1	1			13
Тема 5. Література в умовах мультимедіаекспансії: трансформації. Медіароман. Інтерактивна проза. Гіперлітература, мережература. Переосмислення комунікативної ситуації, явища художності. Контекстуалісти і неконтекстуалісти	15	1	1			13
Усього за кредит 2	30	2	2			26
Кредит 3. Нео- і квазіміфологія: специфіка досліджень.						
Тема 6. Художня полівалентність легендарно-міфологічної структури і процеси культурологічної трансформації. Авторський міф як проблема. Нові принципи утопії й антиутопії.	11	1	2			8
Тема 7. Канони масової літератури. Фанфікшн: нова літературна реальність і „кінець” постмодернізму.	9	1				8
Тема 8. Принципи вивчення національної літератури в системі світової. Упровадження елементів технологій сучасного літературознавства в сучасній середній школі.	10					10
Усього за кредит 3	30	2	2			26
Усього годин	90	6	6			78

**6. Теми практичних занять
Для денної / заочної форми навчання**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Кредит 1. Постмодерністичні тенденції розвитку літературознавства	
1	Парадигми літературної компаративістики і динаміка завдань. Постструктуралізм і деконструкція.	2
	Кредит 2. Інтертекстуальність, інтермедіальність як спосіб існування культури	
2	Інтертекстуальність, інтермедіальність. „Цитатне мислення”. Автотекстуальність.	2
	Кредит 3. Нео- і квазіміфологія: специфіка досліджень	
3	Художня полівалентність легендарно-міфологічної структури і процеси культурологічної трансформації. Авторський міф як проблема. Нові принципи утопії й антиутопії.	2
	Разом	6

**8. Самостійна робота
Для заочної форми навчання**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Кредит 1. Постмодерністичні тенденції розвитку літературознавства	
1	Спектр імагологічних студій у сучасній компаративістиці. Етноімагологія (аналітичний огляд визначених питань: письмові відповіді)	16
	Кредит 2. Інтертекстуальність, інтермедіальність як спосіб існування культури	
2	Література в умовах мультимедіаекспансії: трансформації (аналітичний огляд визначених питань: письмові відповіді)	16
	Кредит 3. Нео- і квазіміфологія: специфіка досліджень	
3	Засади міфопоетичного моделювання в літературі і проблема інтертекстуальності (аналітичний огляд визначених питань: письмові відповіді)	15
4	Генетико-контактні зв'язки і типологічні сходження крізь призму традиційних структур (аналітичний огляд визначених питань: письмові відповіді)	16
5	Міфопоетична парадигма твору (аналітичний огляд визначених питань: письмові відповіді)	15
	Разом	78

7. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Виконання проекту «Трансформації літератури в умовах мультимедіаекспансії».

8. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Відповідно розподіл балів, які отримують студенти за 3 крд.

Поточне тестування та самостійна робота			Контрольні роботи	Екза- мен	Накопичу вальні бали/ Сума
Крд.1	Крд.2	Крд.3			
27	26	27	2*50 = 100	120	300/100

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Оцінка виставляється відповідно до чинного положення за чотирибальною системою, "відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно".

1. "Відмінно".

Студент володіє набутими знаннями та використовує їх для вирішення нової навчальної проблеми. Оцінка „відмінно” передбачає повні відповіді на всі запропоновані в програмі питання з наведенням необхідних теоретико-методологічних передумов, вираженим творчим підходом до вирішення проблеми, зазначенням прикладів, які б ілюстрували відповідний аспект певного питання. Студент виявляє розуміння історико-літературних явищ і процесів; робить аргументовані висновки; характеризує історико-літературні явища і процеси, використовуючи різні джерела інформації. Вміє:

- диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання;
- застосовувати правила, методи, принципи, закони у конкретних ситуаціях;
- аналізувати й оцінювати факти, події та прогнозувати очікувані результати;
- викладати матеріал на папері логічно, послідовно, системно і повно;
- аргументовано висловлювати свої думки, вміти формулювати висновки;
- виявляти творчий підхід до виконання завдань;
- правильно оформити письмову роботу.

2. "Добре".

Студент у достатній мірі оперує навчальним матеріалом, узагальнює окремі факти, формулює та обґрунтовує нескладні висновки; може дати порівняльну характеристику літературних явищ, дає визначення поняттям; самостійно встановлює причинно-наслідкові зв'язки явищ і процесів; може узагальнювати й застосовувати знання, але припускається певних негрубих помилок чи неточностей у відповідях, не ілюструє свої відповіді прикладами. У роботі виконано переважну більшість поставлених завдань (не менш як дві третини), виявлено належні знання, вміння й навички порівняльного вивчення художніх творів.

3. "Задовільно".

Студент володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу, вміє застосовувати знання у стандартних ситуаціях. Студент самостійно відтворює фактичний матеріал теми; може дати стисло характеристику мовному або літературному явищу (за алгоритмом); правильно вживає літературознавчі терміни. Студент володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно.

У роботі виконано не менш як одну третину поставлених завдань, коли студент володіє основами літературознавчого зіставлення і не може на практиці застосувати теоретичні знання, навести приклади обговорюваних у роботі мистецьких явищ і процесів; проводить можливі й переважно (частково) правильні зіставлення творів чи інших явищ міжлітературного процесу і не демонструє при цьому певні теоретичні знання.

4. "Незадовільно".

Студент не володіє навчальним матеріалом, не зміг виконати жодного з поставлених питань, не володіє теоретичними знаннями і практичними вміннями компаративного аналізу художніх творів.

При оцінюванні контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань:

- а) оцінка «відмінно» ставиться за правильне виконання всіх завдань;
- б) оцінка «добре» ставиться за виконання 75 % усіх завдань;
- в) оцінка «задовільно» ставиться, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;
- г) оцінка «незадовільно» ставиться, якщо завдань виконано менше від 50 %.

Ці оцінки трансформуються в рейтингові бали у такий спосіб:

- “5” – 45-50 балів;
- “4” – 38-44 бали;
- “3” – 25-37 балів;
- “2” – 1-24 балів

9. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

10. Методи навчання

Компаративний, фундаментальний, комбінований, пояснювально-ілюстративний, проблемного викладу навчального матеріалу, репродуктивний, інтертекстуальний, міфопоетичний, культурно-історичний, описовий, герменевтичний методи навчання.

11. Методичне забезпечення

1. Гурдуз А. Сучасна літературна компаративістика: теорія і практика : навч.-метод. посіб. для студ. вищих навч. закладів / А. Гурдуз. – Миколаїв : Іліон, 2017. – 154 с. (5 прим. у бібл.).
2. Гурдуз А. Компаративістика і літературний процес : навч.-метод. посіб. для студ. вищих навч. закладів / А. Гурдуз. – Миколаїв : Іліон, 2017. – 244 с. (5 прим. у бібл.).
3. Гурдуз А. Літературна компаративістика: навч.-метод. посібник для студентів вищих навч. закладів. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П.Могили, 2008. – 72 с. (15 прим. у бібл.).
4. Гурдуз А. Традиційні структури в літературі: навч.-метод. рекомендації до вивчення курсу “Літературна компаративістика”. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П.Могили, 2008. – 68 с. (10 прим. у бібл.).
5. Гурдуз А. Українська література в контексті світового літературного процесу: наук.-метод. рекомендації до вивчення курсу “Історія української літератури кінця ХІХ - початку ХХ ст.”. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П.Могили, 2008. – 60 с. (10 прим. у бібл.).
6. Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Новітні напрями сучасного літературознавства». – URL : <https://mnu.mk.ua/course/index.php?categoryid=257> .

12. Рекомендована література

Базова

1. Будний В. Порівняльне літературознавство / Василь Будний, Микола Ільницький. – К. : ВД „Кисво-Могилянська академія”, 2008. – 430 с. (2 прим. у бібл.).
2. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство та культурологія / П. Баррі ; [пер. з англ.]. – К. : Смолоскип, 2008. – 360 с.

3. Безпечний І. Теорія літератури / І. Безпечний. – К. : Смолоскип, 2009. – 388 с.
4. Галич О. Теорія літератури / О. Галич, В. Назарець, Є. Васильєв. – К. : Либідь, 2001. – 448 с.
5. Домбровський В. Українська стилістика і ритміка. Українська поезика / В. Домбровський. — Дрогобич : Відродження, 2008. – 488 с.
6. Енциклопедія постмодернізму / [за ред. Ч. Енквіста, В. Е. Тейлора]. – Пер. з англ. – К. : Основи, 2003. – 504 с.
7. Іванишин В. Тезаурус до курсу «Теорія літератури». – Дрогобич : Відродження, 2008. – 112 с.
8. Зубрицька М. Homo legens: читання як соціокультурний феномен. – Л. : Літопис, 2004. – 352 с.
9. Лановик З. Hermeneutica Sacra. Монографія / З. Лановик. – Тернопіль: Ред.-вид. відділ ТНПУ, 2006. – 587 с.
10. Іванишин П. Критика і метакритика як основа літературності : монографія. – К. : ВЦ “Академія”, 2012. – 288 с.
11. Генералюк Л. Універсалізм Шевченка: Взаємодія літератури і мистецтва / Леся Генералюк. – К. : Наукова думка, 2008. – 544 с.
12. Гурдуз А. Міфопоетична парадигма в українській та західноєвропейській “прозі про землю” кінця ХІХ - першої третини ХХ ст.: моногр. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П.Могили, 2008. – 216 с.
13. Дюришин Д. Межлитературные общности как конкретизация закономерностей мировой литературы // Проблемы особых межлитературных общностей / под ред. Д.Дюришина. – М. : Наука: Восточная лит., 1993. – С.9-63.
14. Дюришин Д. О европейских межлитературных центризмах // Россия, Запад, Восток: Встречные течения: К 100-летию со дня рожд. акад. М.П.Алексеева. – СПб.: Наука, 1996. – С.269-276.
15. Дюришин Д. Теория сравнительного изучения литературы: пер. со словац. – М.: Прогресс, 1979. – 320 с.
16. Лімборський І.В. Європейське та українське Просвітництво: незавершений проект? Реінтерпретація канону: спроба компаративного аналізу літературних парадигм. – Черкаси, 2006. – 364 с.
17. Матвійшин В.Г. Україно-французькі літературні зв'язки ХІХ - поч. ХХст. – Львів, 1989. – 168 с.
18. Неупокоева И.Г. История всемирной литературы. Проблемы системного и сравнительного анализа. – М.: Наука, 1976. – 359 с.
19. Нямцу А. Основы теории традиционных сюжетов. – Черновцы: Рута, 2003. – 80 с.
20. Українська література в загальнослов'янському і світовому літературному контексті: В 5 т. / АН УкрРСР. Ін-т літ. ім. Т.Г.Шевченка. – К.: Наук. думка, 1987–1991.
21. Традиційні сюжети та образи: Монографія / Автор проекту й упоряд.: А.Р.Волков. – Чернівці: Місто, 2004. – 442 с.
22. Фатеева Н.А. Контрапункт интертекстуальности, или Интертекст в мире текстов. – М.: Агар, 2002. – 280 с.
23. Філатова О. Рольова гра автора, або Маска блазня як можливість бути іншим для інших // Науковий вісник Миколаївського державного університету: зб. наук. пр. ; [за ред. М.І. Майстренко]. — Вип. 4.7. — Миколаїв : МДУ імені В. О. Сухомлинського, 2011. — С. 106—111.

Допоміжна

Наукова та методична література

1. Гурдуз А.І. Амплітуда переосмислення образу єдинорога в літературі ХХ - першого десятиліття ХХІ ст. // Новітня філологія. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. П.Могили, 2010. – № 37. – С. 99-115.
2. Гурдуз А.І. Античний міф очима Кортасара і Борхеса (на матеріалі творів “Царі” і “Дім Астеріона”) // Зарубіжна література в школах України. – 2007. – № 8. – С.41-43.
3. Гурдуз А. Інтертекстуальність і гіпертекст: проблеми теорії і практики // Українська мова й

- література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2007. – № 4. – С.67-72.
4. Гурдуз А.І. Літературна мінотавріана ХХ - початку ХХІ ст. // Зарубіжна література в школах України. – 2009. – № 1 – С.13-17; № 6. – С.51-56.
 5. Гурдуз А.І. Літературно-мистецька вампіріада другої половини ХХ - першого десятиліття ХХІ століть: інтрига переосмислення // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О.Сухомлинського : зб. наук. праць. Серія „Філологічні науки” / за ред. В.Д.Будака, М.І.Майстренко. — Миколаїв : МНУ ім. В.О.Сухомлинського, 2013. — Вип. 4.12 (96). — С. 64-72.
 6. Гурдуз А.І. Мешап-проза: історія гри з історією // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О.Сухомлинського : зб. наук. праць. Серія „Філологічні науки” / за ред. В.Д.Будака, М.І.Майстренко. — Миколаїв : МНУ ім. В.О.Сухомлинського, 2013. – Вип. 4.11 (90). – С. 44-48.
 7. Гурдуз А. Міф і міфологічний фактор у літературі: (Загальнотеоретичні проблеми студювання) // Укр. мова й літ. в серед. школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2004. – № 3. – С.120-126.
 8. Гурдуз А.І. Міфопоетика літературного твору та міфопоетична парадигма: теоретичний аспект // Зарубіжна література в школах України. – 2006. – № 6. – С.57-59
 9. Гурдуз А.І. Міфопоетика роману Емілі Золя “Земля” // Зарубіжна література в школах України. – 2005. – № 9. – С.11-13.
 10. Гурдуз А.І. Міфопоетична парадигма в романі Томаса Гарді “Тесс із роду д’Ербервіллів”: контури біблійних моделей // Зарубіжна література в школах України. – 2005. – № 8. – С.10-14.
 11. Гурдуз А. Повість М. Коцюбинського “Тіні забутих предків” і роман К.Гамсуна “Пан” у порівняльно-типологічному висвітленні // Слово і Час. – 2003. – № 11. – С.40-44.
 12. Гурдуз А.І. Постійність рухливого: ізоморфізм ключових традиційних образів і мотивів у літературі // Зарубіжна література в школах України. – 2009. – № 9.
 13. Гурдуз А.І. Рей Бредбері, Ернест Хемінгуей і машина до Кіліманджаро // Зарубіжна література в школах України. – 2008. – № 3. – С. 12-13.
 14. Гурдуз А. Світова літературна компаративістика: етапи розвитку // Укр. мова й літ. в серед. школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2005. – № 2. – С.114-120.
 15. Гурдуз А. Українська літературна компаративістика: етапи розвитку // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2005. – № 6. – С.90-98.
 16. Гурдуз А. Чи існує єдина світова література? (Літературні системи: проблеми й дискусії) // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2008. – № 3. – С.84-88.
 17. Фрай Н. Архетипний аналіз: теорія мітів // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М.Зубрицької. – Львів: Літопис, 2002. – С.142-172.
 18. Астаф’єв О. Інтертекстуальність як літературна стратегія // Дивослово. – 2000. – № 2. – С. 5-7.
 19. Бульвінська О.І. Інформаційне суспільство і література: перспективи співіснування // Зарубіжна література в навчальних закладах. – 2004. – № 6. – С.7-10.
 20. Одаренко О. Простір розгалужених шляхів: знайомство з гіперлітературою // Всесвіт. – 2003. – № 9-10. – С.161-168.

Довідкова література

1. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. – Чернівці : Золоті литаври, 2001. – 636 с.
2. Лесин В. М. Словник літературознавчих термінів / В. М. Лесин, О. С. Полинець. – К. : Рад. шк., 1971. – 486 с.
3. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / [авт.-уклад. Ю. І.Ковалів]. – Т.1. – К. : Академія, 2007. – 608 с.
4. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / [авт.-уклад. Ю. І.Ковалів]. – Т. 2. – К. : Академія, 2007. – 624 с.

- С. 72-81 . – URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nevfil/2010_13/13-9.pdf.
- Гурдуз А.І. Типологія міфопоетичних технік в українській та західноєвропейській “прозі про землю” кінця XIX - I третини XX ст.: аспект рецепції біблійного матеріалу // Наукові праці / Миколаїв. держ. гуманіт. ун-т ім. П.Могили. – Т. 59. Вип. 46. Філологія. – Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. П.Могили, 2006. – С. 126-129. – URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Npchdu/FL/2006_46/46-25.pdf.